

om den nye Paragraf maa lade det bero paa, om den høitærede Minister vil erklære at kunne tage dette Forflag uden Kompensation.

Jeg har endnu nogle enkelte Bemærkninger at gjøre lige overfor det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen). Jeg tvivler noget paa, at hans ærede Medforslagsstiller har kunnet tiltræde de nationaløkonomiske Betragtninger, han fremførte. Det vil jeg iøvrigt lade være en Sag mellem de to ærede Herrer; men jeg kunde dog være tilbøielig til at appellere til hans Medforslagsstiller med Henhyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt vi virkelig skulle tjene 5 Mill. Kr. om Aaret ved Røesukkerfabrikationen. Det blev nu i Dag forhøiet til 7 à 8 Mill. Kr., medens det i Gaar kun var 5 Mill. Kr. Det er meget muligt, at det er Udbyttet af Røesukkerfabrikationen; men dersom de Penge og den Arbeidskraft og den Jord, der nu anvendes til Røesukkerfabrikationen, ikke anvendtes dertil, vilde den blive anvendt til Smør-, Kvæg- og Kornproduktion, og Smør, Kvæg og Korn have dog vistnok nogen Verdi, saa man kan vistnok ikke regne det fulde Beløb, selv om det ærede Medlem sætter mere Pris paa Sukker end paa Smør, Korn og Kvæg. Jeg kan heller ikke give det ærede Medlem Ret, naar han sagde, at de 137,000 Kr., hvormed Brændevinsafgiften er forhøiet, vil komme til at hvile paa Forbruget, thi det er ikke Tilfældet. Jeg skal sige det ærede Medlem, hvor de kommer til at hvile: Ingen Steder! Det er det Interessante. Sagen er nemlig den, at ved Udbyttebestatningen vil Brændevinen blive produceret billigere i Danmark; en stor Del af Driftsudgifterne ved Brændevinsbrændingen ville blive bespærede derved. Altsaa, samtidig med at Brændevinsbrændernes Afgift forhøies, formindstes Omkostningerne i lige saa høi Grad, ja endnu i højere Grad. Det er en Besparelse for Samfundet, det er en nationaløkonomisk Besparelse, som ingen Steder vil komme til at hvile eller behøve at komme til at hvile. — Personlig maa jeg bemærke til det ærede Medlem, at jeg har ikke anbefalet, at Sukkerfabrikerne skulde være Brændevinsbrændier. Jeg har tilladt mig at forudsige det. Jeg har heller ikke, tror jeg, ytret mig stolt af eller tilkjendegivet, at jeg skulde være stolt

af, at man paa Sjælland havde været saa heldig at undgaa eller forhindre den Fabriks Oprettelse. Nei, der er ingen Sjællændere, ei heller jeg, der har forhindret en Fabriks Oprettelse. Men Gud ske Lov, de uheldige Konjunkturer indtraf heldigvis, før vi havde faaet den Fabrik oprettet. Det er den eneste Aarsag, hvorfor den ikke blev til, og Mere har jeg heller ikke sagt. Jeg har forøvrigt heller ikke modarbejdet denne Fabrik, jeg har kun modstaaet Opfordringen til at deltage i Agitationen derved, naar jeg skal gjøre rede for min personlige Stilling, uagtet jeg er blevet stærkt opfordret dertil; men jeg kan ikke tilegne mig nogen Fortjeneste af, at den ikke er blevet til. Forøvrigt maa man ingenlunde tro, at fordi Sukkerindustrien har haft en gunstig Fortid, at den derfor ogsaa faar en gunstig Fremtid; thi den gunstige Fortid beror paa gunstige Konjunkturer, som nu have vist sig at være forbigaaende. Det ærede Medlem kan fra en vis Side have Ret i, at, dersom vi strax, da vi indførte Røesukkerfabrikerne her i Landet, og ved at give Røesukkerloven, havde indført Begunstigelser, saa vilde det nu staa anderledes; men det er rigtignok en anden Retning end den, det ærede Medlem fremhævede, at det vilde staa anderledes. Havde vi den Gang indført Begunstigelser, da havde vi haft Landet fyldt af Røesukkerfabriker, da havde vi faaet en for hele Danmarks økonomiske Tilstand skjæbnesvanger Krisis. Nu er heldigvis denne Krisis blevet indskrænket til enkelte Egne, hvilke jeg beklager, og lad mig indskyde her, at jeg ingenlunde taler her som Sjællænder eller som Slagelse-emand, som det fra visse Sider er blevet gjort gjældende, jeg taler paa Udvalgets Vegne, som jo bestaar baade af Sjællændere, Funboer og Thyder og af Lolliker med, og skjøndt det gjør mig ondt ikke at kunne være enig med Lollikerne, saa ligger Lollikerens Interesse mig ligesaa nær som de øvrige Provindsers. Dersom de strax havde faaet Begunstigelser, saa vilde den Krisis, som nu er kommen, have ramt hele Landets økonomiske Stilling paa den søleligste Maade og netop særlig alle de bedste Dele af Landet; alle Øerne og en stor Del af Sylland, saa vilde Statskassen sikkert have været nødt til at træde til, for saa stod vi overfor en uhyre Ruin. Lad os være glade ved, at de ikke fik